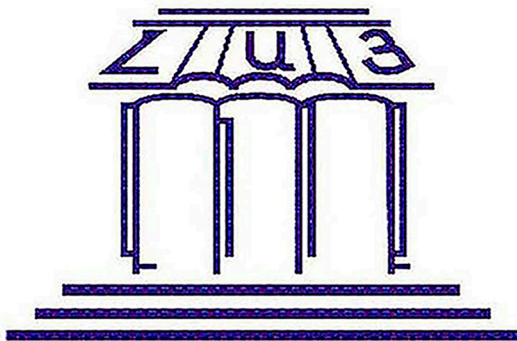

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

26.397

Ա. ՌԻԳԱՆՈՎ

ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՁԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՐՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

334.6

ՈՒ-20

Գ Ե Տ Է Ր Ա Ց
ՅԵՐԵՎԱՆ 1931

105 JAN 2010

334.6
PH-20

Ա. ԲԻԴԱԼԱԿ

ԿՈՆՏՆԵՆԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՐՑԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

0661

(Կոնտենտքոմների կազմակերպական
— սննետական ամրապնդման մասին)

Փարզե. Գ.Բ.Բ. ՀԱԿԱՐՅԱՆ

4339

960005

5239

ՅԵՐԵՎԱՆ

22877-59

Պետերբուրգի տպարան
Դրամա 6846 (բ)
Գատյեր № 5133
Տիրաժ 8000

ՀԱՄԱՇԵԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒ- ԹՅՈՒՆ ՈՒՆՆՑՈՂ ՀԱՂԹԱՆԿ

Բանվոր դասկարգն ու դյուղացիության աշխատա-
վոր մասնաները վճռական հաղթանակն են տարել խոր-
հուրդների յերկրի ժողովրդական տնտեսության սո-
ցիալիստական վերակառուցման ասպարիզում:

Հաջողությամբ կատարվել ու գերակատարվել է
Համ Կ (բ) ԿԿ-ի 1931 թվի ոգոստոսի 5-ի պատմական
վարչումը՝ «կոլեկտիվացման տեմպի և կոլտնտեսական
չինարարությանը պետության ոժանդակության մի-
ջոցների» մասին: Առ մեկն ոգոստոսի 1931 թ արդեն
կոլեկտիվացել է Միության բոլոր չքավոր-միջակ դյու-
ցիական տնտեսությունների 57,9 տոկոսը: Ուրեմն՝ 14
ու մի քսուորդ միլիոն չքավոր ու միջակ տնտեսություն
վտոջ են դրել հանուն լավ ապագայի, հանուն սոցիա-
լիզմի հաղթանակի մզվող կոլեկտիվ պայքարի ճանա-
պարհը:

Յերկու հարյուր հազար կոլտնտեսություն, վորոնք
այս դարնանը միացնում էին 13 միլիոն նախկին մենա-
տնտես, 58 միլիոն հեկտարից ավելի դարնանացան են
արել, այնինչ 12 միլիոն մենատնտես միայն 29 միլիոն
հեկտար են ցանել: Այսպիսով՝ կոլտնտեսական աճեն մի
քանանիք միջին թվով ցանել է մոտ 4,5 հեկտար, իսկ
յուրաքանչյուր մենատնտես՝ միայն 2,3 հեկտար: Կոլ-

տրանսպորտի ցանցերը Խորհրդային Միության դյու-
ղացիական ցանցերի յերկու յերրորդ մասն են բռնում :

Առ 20 հունիսի ունեցած տեղեկությունների համա-
ձայն, անցյալ տարվա դարձանագրանի տարածութունն
ավելացել է 7,9 տոկոս : Այս հաջողութունն առանձնա-
պես նշանակութուն է ստանում այն պատճառով, իբր
այս տարվա դարձանագրանը կատարվել է կլիմայի ան-
անբարենհաջող պայմաններում և խիստ կրճատված մոմ-
կետներում : Այստեղ վճռական դեր խաղացողը յեղել է
բարձր արտադրողականութունը, իբր կոլտնտեսութուն-
ներն ու խորհանտեսութունները զործնականում ցու-
ցաբերել են : Բազմական և միայն մատնանշել այն, իբր
անցյալ տարի մայիսի մի հազարյակի ցանքը 6 միլիոն
հեկտարից չի անցել, այնինչ այս տարի մայիսին մի-
ջին հաշվով ցանվել է 10 միլիոն հեկտար : Կոլտնտեսա-
կան մի ձևուն ընկնող ցանքի տարածութունը կրկնակի
ավելի թե, քան մենատնտեսի մի ձևուն ընկնողը :

Անցյալ տարվա 3,2 միլիոն հեկտարի զիմաց, առ 20
հունիսի խորհանտեսութունները ցանել են 8,5 միլիոն
հեկտար : Այսպիսով՝ խորհանտեսութուններն ավելի
քան կրկնակի գերազանցել են 1930 թ. ցանքի տարածու-
թյունը և գերակատարել են խորհուրդների V համա-
քառարի առաջադրութունը : Մեքենատրակտորային կա-
յաններն առ 20 հունիսի դարձանագրանի պլանը գերակա-
տարել են 12 տոկ, ցանելով 20,3 միլիոն հեկտար :

Գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակա-
ռուցման հաջողութունները կուսակցությանը հնարա-
վորութուն են տվել լուծելու հացահատիկային պրոբ-
լեմը : Հացահատիկային պրոբլեմի այս լուծումը կապ-
ված է հացահատիկային վճռական չրջանների հիմնա-

կանում համատարած կոլեկտիվացման յենթարկելու
հետ :

Հովացական նվաճումներ են ձեռք բերվել տեխնի-
կական մշակութիւնների ընդարձակումում : Որինակ՝ բամբա-
կի նկատմամբ ցանքի պլանը գերակատարվել է 9,2 տո-
կոսով. անցյալ տարվա համեմատությամբ՝ բամբակի
ցանքի տարածութունը 60,4 տոկոս աճել է. չաքարի
ճակնդեղի նկատմամբ պլանը գերակատարել է 4,6 տո-
կոս. անցյալ տարվա հետ համեմատած՝ տարածու-
թյունը 30,7 տոկոս աճել է. վուշի նկատմամբ պլանը
գերակատարվել է 16,5 տոկոս և ցանքն աճել է 23,7
տոկոս : Այսպիսով դարձանագրանի հաջողութուններն
օպահանովել են մեր թեթեւ արդյունաբերությունը հում-
քային ամուր բաղայի վրա դնելու դործը : Բամբակի,
վուշի, ճակնդեղի և տեխնիկական նոր մշակութիւնների
զլխաւոր արտադրողը դարձել է կոլտնտեսական դյու-
ղացիութունը :

Իսկ յիթե վերառնելու լինենք այս դարձանը կու-
տնտեսութունների, խորհանտեսութունների և մեքե-
նատրակտորային կայանների ցանած տարածութունը,
այս կտեսնենք, իբր գյուղատնտեսության սոցիալիս-
տական սեկտորին բաժին է ընկնում ցանքի տարածու-
թյան յերկու յերրորդից ավելի, իսկ անհատական սեկ-
տորին՝ մեկ յերրորդից պակաս :

Մոտ է գյուղատնտեսության սոցիալիստական վե-
րակառուցման վերջին պրոբլեմի—տնտեսագործության
պրոբլեմի հիմնականում լուծումը :

Առանձնապես խոշոր են հացահատիկային վճռական
չրջանների և տեխնիկական կուլտուրաների չրջանների
կոլեկտիվացման դործում ունեցած հաջողութունները :

Հյուսիսային Կովկասում (բացառությամբ մի քանի ազգային շրջանների) արդեն կոլեկտիվացել և չքաղաքամիջակային տնտեսութունների 88 տոկոսը, ընդգրկելով գյուղացիական ցանքերի տարածության 94 տոկոսը: Ստորին Վոլգայի շրջանում (բացառությամբ կալմիկական մարզի) կոլեկտիվացել և գյուղացիական տնտեսութունների 82 տոկոսը, ընդգրկելով գյուղացիական ցանքերի տարածության 92 տոկոսը: Միջին Վոլգայի շրջանում (ձախ ափը) կոլեկտիվացել և գյուղացիական տնտեսութունների 69 տոկոսը, ընդգրկելով գյուղացիական ցանքերի տարածության 95 տոկոսը: Ուկրաինայում (տափաստանը) կոլեկտիվացել և գյուղացիական տնտեսութունների 69 տոկոսը, ընդգրկելով գյուղացիական ցանքերի տարածության 80 տոկոսը: Ղրիմում կոլեկտիվացել և գյուղացիական տնտեսութունների 88 տոկոսը, ընդգրկելով գյուղացիական տնտեսութունների ցանքի տարածության 93 տոկոսը: Ուբալում (հացահատիկային շրջաններ) կոլեկտիվացել և գյուղացիական տնտեսութունների 75 տոկոսը, ընդգրկելով գյուղացիական տնտեսութունների ցանքի տարածության 82 տոկոսը: Մոլդավիայում կոլեկտիվացել և գյուղացիական տնտեսութունների 68 տոկոսը, ընդգրկելով գյուղացիական ցանքի տարածության 75 տոկոսը: Կ.Ս. Մ. (Կենտրոնական Սևահող Մարզ), Միջին Վոլգայի աջ ափին, Ղազախստանի, Արևմտյան Սիբիրի, Բաշկիրայի, Հեռավոր Արևելքյան յերկրի հացահատիկային շրջաններում, Ուղթեխտանի, Ղազախստանի, Թուրքմենստանի և Սոյբեկանի բամբակի մշակման շրջաններում, ԿՍՄ-ի և Ուկրաինայի ճակնդեղային շրջաններում կոլեկտիվացելը միացնում են տնտեսութունների ընդհանուր թվի 50 տոկոսից ավելին: Իսկ գյուղացիական ցանքերի՝ 60 տո

կոսից ավելին: Հետեվապես՝ հացահատիկային, խնջաբուս և Խորհրդային Միության բամբակի և ճակնդեղի մշակման շրջաններում գյուղատնտեսության համառոտած կոլեկտիվացումը և այս հիման վրա կուլակություն՝ վորպես դասակարգի, լիկվիդացիան ավարտելու համար հիմնական նախադրյալներ ստեղծվել են:

Այս հաղթանակի սոցիալ-տնտեսական նշանակությունն այն է, վոր գյուղատնտեսության սոցիալիզմական համալածը հաստատուն կերպով վերցրել և յերկրի գյուղատնտեսության մեջ դերակշռող դերը, կոլտնտեսականը դարձել և հողագործության կենտրոնական դեմքը, իսկ մենատնտես չքաղաքի ու միջակի դերը գյուղատնտեսության արտադրության մեջ ախուհետի դառնալով և յերկրորդական: Խորհրդային Միությունն ալժմ արդեն դարձել և աշխարհի ամենախոշոր գյուղատնտեսական յերկիրը:

Այս նվաճումների հիման վրա կուլակությունը վերջնականապես ջախջախվել է և, իբրեւ դասակարգ, հաջողությամբ վերացվում է:

Այսպիսով՝ միանգամայն իրականանում են կուլակության ատաղնորդ ընկ. Ստալինի այն խոսքերը, վոր ասել է Համ Կ(բ)Կ. XVI համագումարում թե.

«Այնպիսի մի առողջ շարժում, ինչպիսին է, անկասկած, կոլտնտեսական շարժումը, միևույնն է՝ ի՞նչու ասեմք կիսանի, չնայած վոչ մի բանի, չնայած ամեն մի սրգելի ու դժվարության»:

ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՇԱՐՃՄԱՆ ՀՅՐԹԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Կոլեկտիվացման քանակական թափը հսկայական է, հերթական խնդիրը նրա վորակական ամրապնդումն է: Այս տեսակետից՝ Կենտրոն ոգոստոսի 2-ի իր վորո-

չումով տալիս և իրենց կարևորութեամբ բացառիկ դերեկախմանը: Կի ստորագրանում և, վոր «այս կամ այն շրջանի կամ մարզի հիմնական կոլեկտիվացումն ամբարտեյու չափանիշը վոր թե այս կամ այն շրջանի չափաբաժնի շախմատի տնտեսութեանները 100 տոկոսով պարտադիր կերպով ընդգրկելն և, այլ դյուզացիական տնտեսութեանների 68-70 տոկոսը կոլտնտեսութեանները պարտելն և՛ ընդգրկելով դյուզացիական տնտեսութեանների ցանքի տարածութեան 75-80 տոկոսը: Յերկրորդ՝ Կ. Կ. առաջարկում և «վոր մի դեպքում թույլ չտալ, վոր դյուզացիներին կոլտնտեսութեաններ դրախտու ստեղծարը դառնա կոլեկտիվացման ուղևացած տոկոսների հետևից ընկնելու ձգտում»:

Կոլեկտիվացման տեմպերը նվաճած դերքերի կադմակերպական-տնտեսական ամրացման տեմպերի առաջը կարում են: Կոլտնտեսութեան վերջին դերեկախմաների կողմակերպման խաչոր նշանակութեանն այն և, վոր նրանք առաջ են մղում դյուզի սոցիալիստական վերակառուցման այս հետ մնացող մասը: Կոլտնտեսական շինարարութեան բնադալատում յեղած նվաճումներն ամրապնդելու խնդրում կադմակերպական-տնտեսական աշխատանքի թուլութեանը կուլակն ոգտադործում և իր շահերի համար: Կոլտնտեսութեան մեջ խցկվելով՝ նա աշխատանքի աշխարհի մեթոդներ ու յեկամտի տնայիսի բաշխում և առաջադրում, վոր աշխարհող են առում կոլտնտեսութեանների հետադա դարգացման և ամրապնդման հնարավորութեանը և հոգս են ցնդեցնում կոլեկտիվ տնտեսական բաղան:

ԽՄԲԱԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐՁԸ ՎՈՐՊԵՍ ԿՈՆՏԵՏԵ- ՍԵՊԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԼԻ ՀԻՄՔ:

Գյուղատնտեսական կամպանիաները կոլտնտեսութեանները մտցնելու վորձը ցույց և տվել, վոր դործարքի կիրառումն անչափ բարձրացնում և կոլտնտեսականի աշխատանքի արտադրողականութեանն ու վորակը:

Այսպես, որինակ՝ «Կարմիր Չոնգար» կոլտնտեսութեան մեջ յերբ դործավարձի սկզբունքը ճիշտ կադմակերպված էր, լորդրեկան») միջին թվով 10 հեկտար էր հնձում, իսկ Գրիգորյեի բրիգադում՝ 11 հեկտար: «Գրիգորյե», «Կրասնի սլաթիդան», «Պրավդա», «Վոլնա րեվոլյուցիի» կոլտնտեսութեանները (Ստորին Վոլդա) լորդրեկայի ամեն մի հերթի հունձը հասցնում էին 10-11 հեկտարի: Դեմյան Բեդնու անվան կոլեկտիվ կոլտնտեսական Նեստորովն ամեն մի հերթին հունձը 11,4 հեկտարի յեր հասցնում, իսկ Ոսարովսկի կոլտնտեսութեան (Իլովկա, Ս. Վոլդա)՝ ընկ. Բուչակին բրիգադն ամեն մի հերթին 12,3 հեկտարի յեր հասցնում: Իսկ այն կոլտնտեսութեաններում, վորտեղ դործավարձ չկա կամ սխալ և կիրառվում, արտադրողականութեանը չափազանց ցածր և:

Այսպես. Գորովսկի շրջանում (Ս. Վոլդա), ցունքի տեսակետից առաջնակարգ շրջանում, կոլտնտեսութեանների մեծ մասն աշխանացանի համար վորոշված ժամկետներին (2 որ) չկարողացավ պատրաստվել՝ աշխատանքը լավ կադմակերպված չլինելու և դործավարձը ճիշտ չկիրառելու պատճառով: Բրիգադները մի Լորդրեկայի հունձը միայն 4 հեկտարի էին հասցնում, այնինչ Գորովսկի կոլտնտեսութեան հարվածային

*) Լորդրեկա—հնձող մեքենա. Թան. թարգ.

ները (համերիտական բրիգադը) Գիլին թվով 14 հեկտար ելին հնձում:

Գուրովսկի չրջանի Տետերեվյատսկի կոլտնտեսությունն անպատրաստ դուրս յեկավ դաշտ: Տրակտորային շոկատի բրիգադերը չգիտեր, թե յուրաքանչյուր տրակտոր արտադրություն ի՞նչ նորմա ունի: Գործավարձը կիրառելու մասին այդ բրիգադը չէր ել մտածում: Խուրձ կապողներն իրենց որվա անելիքը չէին իմանում — Ամբողջ բրիգադով, մոտ 70 մարդ, մի տեղ ելին աշխատում: Կանանցից մեկը մի խուրձ կապելու վրա 5 րոպե յեր կորցնում, այնինչ մյուսն այդ ժամանակ 4-5 խուրձ էր կապում: Բայց յերկուսի արտադրածն էլ հավասար էր գրվում: Կապողները հնձող մեքենայից հետ ելին մնում ավելի քան կեսով չափ. 22 մարդ բոլորովին աշխատանքի չէին դնացել և մոտ 20 մարդ մնում ելին դուրսում ու վշինչ չէին անում:

8,8 հեկտարի փոխարեն հնձող մեքենան 1,85-4,25 հեկտար էր հնձում:

Կուսակցության կենտրոնի հունիսյան պլենումը մատնանչեց, վոր «առանց բացառության, բոլոր աշխատանքները գործավարձի սկզբունքով պետք է կադմակերպվեն»: Այնուհետև Կ.Կ. առաջարկեց, վոր «գործավարձի ձևերն ավելի պարզ լինեն ու հասկանալի ամեն մի կոլտնտեսականի համար: Վերջապես՝ վոր «ամեն մի կոլտնտեսականի համար աշխուրհի թիվն առանց բարդ հաշիվների դրվի իր աշխատավորական գրքույկի մեջ, միաժամանակ հաշվի առնելով վոչ միայն կատարած աշխատանքի չափը, այլև վոքսիլը»:

Գործավարձը կուլեկտիվ աշխատանքի ճիշտ կադմակերպման վճարական պայմանն է: Աշխուրհի գնահատված դրձավարձն ապահովում է կոլտնտեսականների

միջև յեկամուար բացառապես լուս աշխատանքի չափի ու վորակի բաժանելու գործը և այնպիսի ձև է հանդիսանում, վորով ամեն մի կոլտնտեսականի անձնական հաճախողությունն ամենից լավ է կապվում վողջ կոլտնտեսության և ժողովրդական վողջ տնտեսության գարգացման շահերի հետ:

Թե՛ գարնանացանի և թե՛ բերքահավաքի կադմակերպման ժամանակ պարզվեց, վոր գործավարձը կիրառելու գործում խեղաթյուրումներ չափազանց շատ են տեսիլ ունենում: Այսպես, որինակ՝ վորոշ կոլտնտեսություններում բրիգադային գործավարձի ձև է ընդունվում, մի ուրիշ տեղ՝ խմբակային ձև, իսկ վորոշ կոլտնտեսություններ էլ, առանց պայմանները հաշվի առնելու, աշխատանքի բոլոր ճյուղերում վործում են գործավարձի անհատական ձև մտցրել:

Կոլտնտեսություններում աշխատանքի կադմակերպման խորհրդակցությունը պարզել է, վոր բրիգադային գործավարձն այն բրիգադներում միայն կարող է կիրառվել, վորտեղ չկան ուրիշի աշխատանքի արդյունքներով ապրելու սիրահարներ: Բրիգադային գործավարձի կիրառման դեպքում անպայման պետք է կադմակերպել աշխատանքի անհատական հաշվառում: Վորովհետև բրիգադի ներսում գոյություն ունեցող ամենավատ չարիքը «ձախ» հավասարեցումն է: Այսպիսի դեպքերում նշանակում է, վոր գործավարձ բոլորովին գոյություն չունի: Իդուր չէ, վոր ընկ. Մտալինը, 1931 թ. հունիսի 23-ին, տնտեսավարների խորհրդակցության ժամանակ, հավասարեցումը բնութագրեց վորպես «ձախական» ամենավտանգավոր թուխք, վոր անմիջապես պետք է փոխչացվի:

Իրրի քուսարանություն, կարելի չէ բերել Ուլյա-

նախկին շրջանի՝ Ստալինի անվան հղումաեւտեթյան որ-
բինակը, վորտեղ մոտ ժամանակներս, բրիգադային
գործավարձով ու բրիգադային հաշվառումով, 70 հոլ-
տնտեսուհի որական 3 հեկտար ելին քաղհանում։ Իսկ
մյուս որը, քաղհանավորներին գործավարձի անհատա-
կան ձևի փոխադրելուց հետո, նրանք ուղիղ յերկու ան-
դամ ավելի քաղհանեցին։

Գործավարձի հիմնական ձևը խմբակային գոր-
ծավարձն է։ Խմբակային գործավարձի առավելու-
թյունն այն է, վոր արտադրութեան բուն պրոցեսում
պահպանելով աշխատանքի կոլեկտիվ ձևերը, վորոնք
դարացրել են իրենց, հնարավորութեան է տալիս լա-
վագույն կերպով հսկել բրիգադի ամեն մի ուղակի աշ-
խատանքի վրա, մյուս կողմից պրոպագի մեջ աշխո-
տողներին հասարակական փոխադարձ վերահսկողու-
թյան յենթարկելու համար անհրաժեշտ պայմաններ և
ապահովում և հեշտացնում է արտադրածի հաշվառու-
մը, առանց վորի վոչ մի գործավարձ լինել չի կարող։

Ընդ. Յակովլևիչը Կենտկոմի հունիսյան պլենումին
ձեռն է տակ, վոր պայտապանական հիմնական աշ-
խատանքների մեջ գլխավոր ձեւը, իհարկե, ամենից
առաջ խմբակային գործավարձն է, այն եւ այնպիսի
գործավարձը, վորի ժամանակ խմբակի անդամներից
ամեն մեկը յեկամուտ է ստանում վոչ միայն ըստ քա-
նակի, այլեւ ըստ կատարած աշխատանքի վորակի և
ըստ ի՛ր վորակի։

Այն աշխատանքների մեջ և այն բրիգադներում, վոր-
տեղ այդ հնարավոր է, գործավարձի անհատական ձևը
պետք է կիրառել։ Սակայն լավ պետք է իմանանք,

վոր խմբակային կամ անհատական գործավարձի կիրա-
ռումը չի նշանակում, վոր աշխատանքի բրիգադային
սխառումը պետք է վերանա։ Խմբակային կամ անհատա-
կան գործավարձի ժամանակ բրիգադը, վորպես ամբող-
ջություն, պահպանում է և ըստամենայնի պետք և
ամբաղնդվի։ Գործավարձի այս կամ այն ձևը, վոր
բրիգադի մեջ է կիրառվում, ծառայում է, այն բանին
միայն, վոր ամեն մեկի արտադրածի վրա լավագույն
հսկողութեան լինի, պայքար մղվի պարագ-սարագու-
թյուն անողների դեմ, վորոնք վորձում են թաղնվել
լարերից և աշխատող կոլտնտեսականների հետևը։

Առաջադրանքը թե՛ քանակի ու թե՛ վորակի աե-
ռակետից կատարելու համար պատասխանատուն բրի-
գադն է և իր դեկավարը—բրիգադիրը, վոր վողջ բրի-
գադի աշխատանքների կազմակերպչն է և բրիգադի ա-
մեն մի աշխատողի արտադրածն որական հաշվի առնե-
լու համար պատասխանատու յն։

Գործավարձի հիմնական տարբերն արտադրանքի
նորմաներն ու հաշվառումն են։ Հենց արտադրանքի
նորմաների ու հաշվառման բնագավառում ել ամենա-
մեծ չափով ճեղքվածքներ են յերեւման բերված։ Վորոչ
չըջաններում արտադրանքի նորմաները սահմանվել են
յեղակեւ ունենալով 8-ժամյա աշխատանքի որը, մյուս-
ներում 10-ժամյա։ Վորոչ չըջաններ աշխատունակ հոլ-
տընտեսականների թիվը մեխանիկորեն բաղմապատկել
են բերքահավաքի հնարավոր որերի թիվով և ցանքի տա-
րածութեանը բաժանել են ստացված թվերի վրա։ Յեր-
բեմն ստացվել են այնպիսի նորմաներ, վոր յերկու ո-
րում ել չեա կարող կատարել, իսկ յերբեմն ել այնպիսի,
վոր կեա որն ել չատ է։

Բոլոր այս վնասակար խառնաշփոթութիւնը կաղ-
ծալուածում է կոլտնտեսականներին և աղաւաղում գոր-
ծավարձի ելութիւնը: Մինչդեռ միանշամայն պարզ է,
վոր արտադրանքի նորմաները պետք է սահմանվեն մո-
տավորապէս համաձայն աշխատանքի այն գործնական
որի, վոր աշխատանքի շտապողականութիւնից և բըղ-
խում: Ամեն մի կոլեկտիվ հարկածային կոլտնտեսա-
կանները արտադրանքը պետք է վերադնի իր տնտեսու-
թյան վորձից և այս հիման վրա ել սահմանի ամբողջ
կոլտնտեսութեան արտադրանքի նորմաները:

Առանձնապէս շտապ աշխատանքների համար աշխա-
տանքի բարձր գնահատութիւնն պետք է կիրառվի: Աշ-
խատանքի արտադրողականութիւնը բարձրացնելու
նպատակով, արտադրանքի նորմաները գերակատարելու
համար կարելի չէ գնահատութեան պրոպրիետի բար-
ձրացում գործադրել: Ասենք թէ նորման լրացնելու հա-
մար կոլտնտեսականի վրա 1 աշխոր են գրում, նորմա ու
կիսի համար՝ 2 աշխոր, յերկու նորմայի համար՝
3 աշխոր:

Կոլտնտեսութեան աշխատանքն այնպէս պետք է
կաղմակերպված լինի, վոր կարողանա գործավարձի կի-
րառման ուժանդակել: Որինակ՝ դարնանը մի շարք կոլ-
տնտեսութեաններում գործավարձի խմբակային ձև եր
կիրառվում և խմբակների մեջ էլին մտնում թե՛ մեծա-
հասակ աղամարդիկ և թե՛ դեռահասներ: Դեռահասը,
վոր հասակավոր կոլտնտեսականից թույլ եր աշխա-
տում, հավասար աշխոր եր ստանում: Խմբակային գոր-
ծավարձի գեպքում խմբակի աշխատավորները միանման
պետք է լինեն աւ միանման ինվենտար և անասուն ունե-
նան: Այլապէս՝ գործավարձը ռիսկ կաղմակերպված
կլինի:

ԱՌԱՆՑ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԶԳՈՒՄ ԿՈՒՆՏԵՆՍՈՒԹՅՈՒՆ

Կենտրոնական Կոմիտեյի հունիսյան պլենումն ընկ-
Յակովլեվի ղեկուցման առթիվ կայացրած վորոշման
մեջ ընդգծել և կոլտնտեսական հաշվառման հարցը:

— Գործավարձը, — ասված է վորոշման մեջ, — ա-
ռանց ամեն մի կոլտնտեսականի արտադրած աշխորերը
ժամանակին հաշվի առնելու, անիրականանալի չէ: Դեռ
ավելին՝ առանց հաշվառման, կոլեկտիվի գոյութիւնը,
վորպէս խոշոր տնտեսութիւն, հնարվոր չի:

Ինչ առել կուզի, վոր կոլտնտեսութեանների հաշ-
վառումը վատ է կատարվում, իսկ վորոշ, առանձնապէս
նոր կոլտնտեսութեաններում, հաշվառում բոլորովին
չկա ել: Այսպէս սրինակ՝ Մոսկովայի մարզի «Նոր կեն-
ցաղ» կոլեկտիվում աշխորերն ամիսը մի անգամ են
գրանցվում կոլտնտեսականների աշխատավորական գըր-
քույկների մեջ: Մինչ այդ, գրանցումը կատարում են՝
տնտեսը, դաշտավարը և բրիգադիրը: Կոլտնտեսականը
չրկված է գրանցումների ճշտութեանն ստուգելու հնա-
րավորութիւնից: Արդունքը լինում է այն, վոր աշխ-
դիսցեալինան խիստ ընկնում է: «Ուլյայ» (Աղիգեյի)
կոլեկտիվում աշխորերն ամբողջ յերկու ամիս ու կես
չեն գրանցվում: Աղիգեյի կոլտնտեսութեանն առաջար-
կել է կոլտնտեսութեաններին, վոր աշխորերի փոխարեն
աշխատավորական գըրքույկների մեջ աշխատանքի ժա-
մերը գրանցվեն: Մի շարք կոլտնտեսութեաններում,
վորոնք գործավարձն արդեն գլուխ էյին բերել, ար-
դունքը յեղով այն, վոր այդ կոլտնտեսութեանները
նորից սրավարձի ձևին անցան:

Կոլտնտեսական ուսորուներուներն ամենից շատ
պատճառ են բերում ամեն մի կոլտնտեսականի կատար-

բաժնի աշխատանքի հաշվառման դժվարությունը: Խնայարկե՛ կատարել ամբողջ բրիգադի հաշվառում, իսկ հետո աշխուրհը բաժանել ամբողջ բրիգադի վրա— հեշտ քանի, բայց թե այստեղ գործավարձի մեծ պատուն ահանջը կմնա:

Բուդուլիի չըջանում քաղհանի համար գործավարձի անհատական ձև եր մոցված, բայց աշխուրհի հաշվառումն ամբողջ բրիգադով կատարվեց: Հետևապես՝ յեկամուտը բաշխելիս քաղհանավորուհիները հավասար ստացան, չնայած, վոր նրանք ամենևին ել միանման, միաչափ ու նույն վորակի աշխատանք չեկին թափել: Այստեղ մենք տեսնում ենք այնպիսի մի ցարտուն որինակ, ինչպես անհատական գործավարձը, միտնդամայն անպետք հաշվառման պատճառով, փաստորեն վերածվեց որավարձի:

Մի շարք չըջաններում աշխուրհի գրանցումն աշխուրհը բաշխելի մեջ կատարվել ե ամիտը մի անդամ, յերկու ամիտը մի անդամ, մի հանդամանք, վոր ղեղծարարությունների ու խնամիտլթյան զուռ ե բայ արել: Նույնիսկ ղեկավար են յեղել, յերբ գործավարձի աշխատանքը փողի հաշվով են վնահատել ե վոչ թե աշխուրհով: Հաշվառում չլինելը կամ այն չկանոնավորելը ի՛նչ ե քարձնում գործավարձի նվաճումները, անկման են հասցնում աշխատանքի ղիսցիալինան, միանդամայն վերացնում են յեկամուտն ըստ թափած աշխատանքի չափի ու վորակի ճիշտ բաժանելու հնարավորությունը:

Հաշվառման թուլության ե անկանոնության պատճառն այն ե, վոր ամենից առաջ պատրաստված հաշվառների կադրերը պակաս են, աշխատանքը վատ ե կազմակերպված, հտատկ ու կոնկրետ ե, վոր ղեկավարն

ե, հաշվառումը կանոնավորելու համար ամեն մի կադրականի հասկանալի հրահանգ չկա:

Աշխատանքի հաշվառումն ամեն որ պետք ե կատարվի աշխուրհով, ե կոլտնտեսականների աշխատավորական գրքույկների մեջ ամեն որ գրանցումներ պետք ե արվեն:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՈՂԱԿՆԵՐԸ

Կոլտնտեսական աշխատանքների ժամանակ ուժերի ճիշտ դասավորում կատարելը, մարդու ե մեքենայի աշխատանքը հմտորեն ղուգորդելը, աշխատանքի վարակի ե կոլտնտեսականին հանձնված գույքի ու անասունի պահպանման պատասխանատվությունը բարձրացնելու նպատակով պայքարելը վճռական նշանակություն ունեն կոլտնտեսությունների կազմակերպական տնտեսական ամրապնդման համար:

Կոլտնտեսության աշխատանքի կազմակերպման գլխավոր ձևը բրիգադն ե: Այստեղից չի հետևում, իհարկե, վոր այն աշխատանքի համար, վորը յերկու յերեք մարդ կարող ե կատարել, պետք ե բրիգադ ուղարկել: Աշխատանքի կազմակերպման բրիգադային ձևին պետք ե փոխադրվեն կոլտնտեսական բոլոր մասսայական աշխատանքները— ցանքը, բերքահավաքը, կալսելը, հտատանքները— ցանքը, անասունների խնամքը ե այլն:

Կոլտնտեսական ղեկավարներից վոմանք վորոշել են, վոր յեթե գործավարձը խմբակային ու անհատական առավելություններով պետք ե լինի, ապա աշխատանքն ել պետք ե կազմակերպվի ամեն մի կոլտնտեսականի հանձնարարված անհատական առաջադրանքների սկզբունքով: Նույնպես, անհատական աշխատանքի ղեկավարները մանր յե ղեկավարվել ե այս արտերը մեկ

յերկու մարդ են ուղարկել: Այս պատուհան զեկապար-
նեքը չեն հասկացել, վոր վոչնչացնելով կորեկտիվ-
բրիգադը՝ նրանք այսպիսով ուղղակի մի անդամից վե-
րացրել են կոլտնտեսական շարժման ամենադժբախտ
ներկայացուցիչը, վոչնչացրել են կոլտնտեսու-
թյանների մեջ միանալու իմաստը: Անհատական գործա-
վարձն ու անհատական հաշվառումը ամենևին ել չեն հա-
կառում աշխատանքի կազմակերպման կոլեկտիվ մեթոդ
ներին. ընդհակառակը՝ այդ գործավարձն ու հաշվա-
ռումը լրացնում—ուժեղացնում են այս մեթոդն ամեն
մի կոլտնտեսականի անձնական շահախնդրությամբ:

Աշխատանքի կազմակերպման բրիգադային մեթո-
դը կոլտնտեսական արտադրութունը կազմակերպելու
գործում իրեն համար արդեն հաստատուն տեղ և պրա-
վել: Կոլտնտեսություններն արդեն համոզվել են բրիգա-
դային մեթոդի աստվելությունների մեջ—պետք է մի-
այն վերացնել այդ առանձին արատները: Այժմ ավելի
կարեւոր է՝ բրիգադի ներսում ուժերի ճիշտ դասավորում,
բրիգադի տեխնիկական ճիշտ գինավորում, կոլտնտեսա-
կան աշխատանքի առանձին ճյուղերում բրիգադների
ճիշտ դասավորում ձեռք բերել:

Միջկոլտնտեսական յերկրի, Բուդուլուկի չրջանի Յեմչանի
կոլտնտեսության մեջ կարողանալով ուժերի լավ դա-
սավորում կատարել՝ հունձն ու չացրել են և հատիկը
թափելու պատճառով ահագին վնաս են կրել: Կոլտն-
տեսությունը միացնում է 850 տնտեսութուն և 10 ու-
րում պետք է հնձեր 6 հաղար հեկտար հացահատիկ:
Կոլտնտեսությունն ունի 1897 աշխատունակ մարդ, 647
բանող ձի, 130 հատ լորդերեյկա և խուրճկապ: Յեմչան-
ցիները հունձը ժամկետներին կատարելու և ամենաքիչ

կորուստների յենթարկվելու համար, ժամականիք ուն-
ու միջոցներ ունեյին: Մինչդեռ այսպես չեղավ:

Կոլտնտեսության ամենախոշոր մասը—ութերորդը,
վոր հունձը տրակտորով եր անում, առաջին ամբողջ
օրն առանց բրիգադիւրների աշխատեց: Բրիգադիւր Շա-
օրն առանց բրիգադիւրների Միկայիլով Յեմչուկիան դուրս
մին Դմիտրին ու Միկայիլով Յեմչուկիան դուրս
պարտադարձ ման եյին դալու: Անդեկավար մնա-
յած բրիգադները մարդկանց անկաղմակերպ բազմու-
թյամբ դաշտ նետվեցին: 12-ի փոխարեն 20 բարդող
կին եյին սպասարկում չորս լորդերեյկային: Հնձած
հացն առանց կաղելու հավաքում—հարյուրավոր բար-
դեր եյին դնում: Հատիկը դրվում եյին ինչպես պատա-
հեր, հացն այնպես եյին հավաքում, ինչպես խոտը
հավաքեն: Բարդող կանանցից վոչ մեկը չգլխեր, թե
ինքը քանի՝ աշխուրի, ինչ չափի ու վորակի աշխատան-
քի համար է ստանում:

Կոլտնտեսությունը տասնհինգերորդ բրիգադը
նախադիմադրել յերիտասարդներից լրացրեց: Յերի-
տասարդությունն իրեն հարվածային հայտարարեց:
Բացառիկ անկաղմակերպվածության ու կոլտնտեսու-
թյան մեջ գործառնական զեկավարություն չլինելու
պատճառով, յերիտասարդությունն ամբողջ օրը կորց-
րեց դաշտ դուրս դալու պատրաստության վրա: Հար-
վածայինների բրիգադը 4-ի փոխարեն 3 լորդերեյկա
ոտացավ: Իսկ դաշտում մեկն եր բանում: Զխտարքը
սլակատ եր: Կոլտնտեսության միակ հարվածային բրի-
գադը համար ամենախառ ձիակաղմն եր նշանակված:

Աշխատանքի որվա կիսին վարչությունը յերիտա-
սարդության բրիգադին կարգադրեց նոր հողամաս փոխ-
վել: Պատրաստությունն ու նոր հողամասին ընտելա-

նալը, քաշող ուժի վտախառնությունը գրեթե մի ամբողջ
որ խրեցին:

Ձիերն ու մեքենաներն ողտադործելու դիմադրկու-
թյունը, մարդու աշխատանքի դիմադրկությունը, յերբ
մի քանի բրիգադներում քշողներին ու խուրձ գցողնե-
րին մի տեղից մյուս տեղն էյին տեղափոխում, յերբ
ինքնահոսի պատճառով բրիգադներից շատերում վորոշ
բարդողներ, կապողներ ու կրողներ չկային, վերջա-
պես՝ հաշվառում չլինելը— այս բոլորը հավատարեց-
ման դուռ են բաց անում:

Կոլտնտեսությունը, վոր տոանց վորեւէ վնասի կա-
րող եր արդյունաբերությունն է շինարարության մեջ
աշխատելու համար 500-600 մարդ տալ, վոր մի ար-
տաշնաց չափեց: Հնձի ժամանակ գրազված եր 35 տո-
կոսից վոր ափելի կին է 50 տոկոսից վոր ափելի տղա-
մարդ: Լորդերնյայի թամբի մեջ ամենուրեք բեխավոր
քշողը— յերիտառարդն եր փայլում, այն ինչ նրա կող-
քին այս աշխատանքը կարողանում եր կատարել 12 տո-
կեկան տղան:

Արդյունքը յեղավ այն, վոր 880 հեկտար հաճարի
հունձն ամբողջ 12 որ ուշացավ:

Այսպիսով՝ այս կոլտնտեսության մեջ գոյություն
ունի ուժերը դասավորեալու, բրիգադները տեխնիկա-
պես ճիշտ գինավորելու, բրիգադներն աշխատանքի ճյու-
ղերի համար դասավորելու կատարյալ անկարություն:

Այս կոլտնտեսությունից ընդամենը յերկու վերստ
հեռու դանվող՝ Պալիմոլցիի կոլտնտեսության մեջ
թյունն այլ է: Այնտեղ կոլտնտեսության նախագահ Այեբ
սանդը Ալեքսանդրովիչ ժարկովը, իր տեղակալ Վոլդ-
սկիի Նիկոլայը, վարչության անդամ Կլաիլյով Պյոտր
Նիկիֆորովիչը գիշեր-ցերեկ դաշտում են անցկացնում:

Դաշտում ամեն որ պատի թերթեր են լսւյա տեսնում,
վորոնք արտացոլում են նախորդ որվա աշխատանքի
ամբողջ պրոցեսը: Գյուղը դատարկվել է— վոր մի
մարդ: Սքանչելի կերպով կազմակերպված են յերեք
մասեր: Դաշակի գերն աղջիկներն են կատարում:

Կոլտնտեսությունն ունի 3·800 հեկտար ցորեն, 600
հեկտար հաճար: Մարդը քիչ է: Ամեն մի դեռահաս խխտ
հաշվի յե առնված: Բրիգադները կազմված են ժլատ,
խխտ կերպով: Ամեն մի բրիգադ 6 լորդերնյա ունի:
Ամեն յերկու մեքենայի սպասարկումը 12 կապող կին է
կատարում, վորոնք դեռ հացը բարդեր դնելու խորա-
մանկությունն էլ են անում:

Առաջին որը Պալիմոլցիները 603 հեկտար ցորեն
հնձեցին: Հնձի առաջին բերանի վորձից համողվելով,
վոր հաշվառումը հեռ է մնում՝ վարչությունն իր ամ-
բողջ հաշվային աղարատը դրասնյակից դաշտ չարը-
տեց: Ամեն յերկու բրիգադին մի ցուցակագրող—հաշվող
է ամբացված:

Պալիմոլցիները բացառապես յեղացի կերպով մո-
տեցան կնոջ աշխատանքն ողտադործելու հարցին: Շատ
յերեխա ունեցող կանանցից չորս հատուկ բրիգադ կազ-
մակերպելով՝ պալիմոլցիները նրանց ամբացրին դյու-
զին մոտ դանվող արտերը: Այսպիսով՝ այն մայրերը,
վոր մոտրներում մանր յերեխաներ ունեն, հնարավո-
րություն ունեն յերեխաների հետ գիշերը տանը մնալու
է առավոտյան վաղ նորից դաշտ դնալու:

Պալիմոլցիները հունձը նշանակված ժամկետից
առաջ վերջացնելով՝ բուքսիրային բրիգադը, հանձնա
կոլտնտեսության նախագահի ու վարչության անդամի,
ոգնության ուղարկեցին հաքեաններին:

Այս ցերեզու կոլտնտեսութեան սրինակով լրիվ պարզ
վում է ուժերի ճիշտ դասավորում սովորելու անհրա-
ժեշտութեանը: Ի՞նչ ընդհանուր և դժբախտ պահանջներ
կարելի չե առաջադրել այստեղ:

Այս պահանջները հետևյալն են.

1. Բրիգադի մեջ յեղած մարդկանց թիվը պետք է
համապատասխանի բրիգադին հանձնվող մեքենաների
թվին: Որինակ՝ յեթե բրիգադին 5 լոբոդրեյկա չե արը-
վում, նկատի ունենալով արտադրանքի նորմաները, ա-
մեն մի լոբոդրեյկայի սպասարկումը 4 բարդող կլին
պետք է կատարի, ուրեմն՝ բրիգադը միահերթ աշխա-
տանքի ժամանակ 20 բարդող կլին պետք է ունենա
յերկյերթի ժամանակ՝ 40: Մեքենայի պակասութեան
դեպքերում կոլտնտեսութեանն են ըստ հնա-
րավորութեան պետք է ձգտեն յերկհերթ աշխատանքի:
Թե՛ դարեանացանի և թե՛ հնձի կամպանիայի վորձը
ցույց տվեց, վոր յերկհերթ աշխատանքի կադմակերպու-
մը միանգամայն հնարավոր է: Մի չարք կոլտնտեսու-
թեաններ այս կամպանիաների ժամանակ աշխատանքն
սկսում եյին առավոտյան ժամի 3-ին և մի ժամի ընդմի-
ջումով շարունակում եյին մինչև ցերեկվա ժամի 12-ը,
վորից հետո յերկրորդ հերթն եր աշխատանքն սկսում
է վերջացնում եր յերեկոյան ժամի 9-ին: Այսպիսով՝
որվա մեջ մեքենաները 16 ժամ սպասարկածվում եյին:
2-իքը նույնպես

2. Բրիգադի ներսը ճիշտ և արտադրանքի նորմանե-
րին համեմատ պետք է համաձայնեցվի առանձին մաս-
նադիտութեան ունեցող կոլտնտեսականների ու դասա-
դան մեքենաների թիվը: Որինակ՝ գիտենք, վոր յետոյյա
ցաքանով ցաքանելու դեպքում արտադրանքի նորման
սահմանվում է 4 հեկ., իսկ ձեռքով ցանելու դեպքում՝

5 հեկտար: Ուրեմն պարզ է, վոր բրիգադի յերեք ցա-
քանոցի համար պետք է լինի 4 ցանող: Կամ Մակիւ
դութանով վարելիս, արտադրանքի նորման 0,75 հեկ-
տար է, յետոյյա ցաքանով մի յերես ցաքանելը՝ 4 հեկ-
տար, 7 խովանի շարքացանով ցանելիս՝ 2 հեկտար:
Ուրեմն բրիգադը 5 դութանի համար մոտավորապես
պետք է ունենա մի ցաքան և 2 ցանող մեքենա:

3. Բրիգադի թվական կադմն ամբողջապես պետք է
համապատասխանի այն հողամասի չափին, ուր բրի-
գադն ուղարկվում է:

Որինակ՝ 80-100 հեկտարանոց հողամասը միտք
չունի 5 լոբոդրեյկա ունեցող բրիգադ ուղարկել: Բրի-
գադը հողամասը 2-2½ որում կհնձի, իսկ հովաքելու
վրա ու ճանապարհին 2 որ կկորցնի: Այսպիսով՝ բրի-
գադի ժամանակի կեսն անարդյունավետ է կորչում:
Հարկավոր է, վոր գնալու-դալու վրա բրիգադը վոչ ա-
վելի քան ամբողջ ժամանակի 10-15 տոկոսը կորցնի:

4. Պետք է աշխատել, վոր բրիգադների դյուղա-
տնտեսական ինվենտարը միանման լինի: Որինակ՝ մի
բրիգադը մի անգամից չպետք է վերցնի թե լոբոդրեյ-
կա և թե հնձող մեքենա: Պետք է աշխատել, վոր կամ
միայն լոբոդրեյկա լինի, կամ միայն հնձող մեքենա:
Բրիգադը միաժամանակ պետք է վերցնի նաև, ասենք՝
ձի և ուղտ, կամ յեղ և ուղտ, կամ, վերջապես, յեղ
և ձի:

5. Բրիգադին տրված խնդիրը պետք է լինի պարզ
և հստակ: Բրիգադը պետք է ճիշտ իմանա, թե ի՞նչ հո-
ղամաս է ոտանում, հողամասի չափը, աշխատանքի ժամ
կետները, արտադրանքի նորմաները, աշխոթների իթվը,
վորոնք կստանա աշխատանքի համար, ի՞նչ ինվենտար

և անասուն և սառնամուս, վաճառք քանցող, վառելիք, կեր և այլն:

Այժմ առանձին նշանակություն և ստանում աշխատանքի վորակի համար պայքարը: Բաշխման գլխավոր պայմաններից մեկն և հանդիսանում յուրաքանչյուր կոլտնտեսիկի կատարած աշխատանքի քանակի և վորակի հաշվառումը: Մինչդեռ, ինչպես և՛ դարնան, և՛ հնձի կամպանիաները ցույց տվին, վոր աշխատանքի վորակի հաշվառման և վորակի համար պայքարելու գործին շատ քիչ ուշադրություն և դարձվում: Որինակ՝ դարնանը մի շարք դեպքեր են յեղել, յերբ ցանքն այնքան վատ և արվել, վոր ցանած հողերում համարյա վոչինչ չի բուսել:

Անասնապահական կոլտնտեսություններում կթող կնոջ համար, որինակ, արտագրանքի նորման շատ հաճախ սահմանվում և վորոչ թվով կով կթելու՝ ձևով: Արդյունքը լինում և այն, վոր կով շատ սկսեք և կթել, և կովերը մաքուր չեն կթվում ու փչանում են:

Հնձի կամպանիայի ժամանակ կոլտնտեսություններից շատերը հնձի տեմպերի հետևից բնկնելով՝ վորակը բոլորովին աչքաթող արին:

Կինեւ-չերկասի շրջանը կներել յե բերել վորպես տի պահան որինակ: Այստեղ հաճարը մի հեկտարից 8 ցենտներ բերք և տալիս, իսկ ցորենը՝ 6,5 ցենտներ (միջին բերք), բայց յերաշտահողմով բռնված: հացերի այսպիսի բերքատվությունը բարձրորակ հունձ և պահանջում: Յեվ հենց այստեղ և, վոր աշխտրը պետք և դառնա աշխատանքի վորակի գլխավոր վերահսկիչը:

Կինեւ-չերկասի և հարևան Բուդոնուրուրանի շրջանների կոլտնտեսություններում հաճարի ծանր հնձի

ամբողջ ժամանակ չի յեղել վոչ մի դեպք, վոր կարգընտեսականներից վորևե մեկի աշխատանքի դնահատոտութունը վատորակության պատճառով պակասեցված լիներ: Վոչ վոք չի պարզեվատրվել: Հաշվառման միջից վորակն անհետ կրել և:

Իբրև որինակ՝ կարելի յե բերել «Չապայեվցու» յերրորդ բրիգադը. ձիւս փոցիները դեղ գրած արտից 1,2 հեկտարից մի ժամում այնքան ժժան «թափած հասկեր» հավաքեցին, վոր կարելիս 60-65 կիլոգրամ հատիկ կտա: Կինեւ-չերկասիի Կենտրոնական տնտեսություն ուղղակի պատերի տակ, դաշտաբուծ ժուկովի «Լենինյան ուղի» հողամասում, ըստ գյուղատնտես Սաֆանովի վկայությամբ, հեկտարին մոտավորապես 40-50 կիլոգրամ հաճար և մնացել: Հողամասը 136 հեկտար և: Վատ աշխատանքը դարձել և վոչ թե բացառություն, այլ որենք:

Ըստ գյուղատնտես Կոմլիզինի մատիտով գուրս բերած հաշվի, Մոլոտովի անվան արտիկը «թափած հատիկներից» կկարելի վոչ պակաս, քան 150 ցենտներ հաճար: Իսկ արտիկի հաճարի ամբողջ պարենային Փոնդըն 833 ցենտներ և, վորի 18 տոկոսը կփչանար, յեթե վարչությունը փոցի չուղարկեր դաշտը:

Արտիկի վարչությունը վորոչել և ստիպել վոր աշխտրերը հատուցվեն ըստ վորակական մեղքերի: Կայուն սակագնով, նայած հավաքած պաշաղին, հավաքող բրիգադներին «վորակի համար գեղջ» կարվի— մի հեկտարից հավաքած պաշաղի յերեք կիլոգրամ հատիկի համար կարհվի հաշվի առնված աշխտրերի մի տոկոսը:

Վորակի հաշվառումը, վորակի համար պայքար մղելը կոլտնտեսական աշխատանքների կազմակերպման գլխավոր պայմանը պետք և լինեն, իսկ բարձրորակ աշ-

խառանքի բարձրացրած հասուցումը, վատի կրճատումը՝ պայքարի գլխավոր մեթոդները:

Աշխատանքի վերակի համար պայքարելու ամենաուժեղ մեթոդներին մեկը, այսպես կոչված՝ դիմադրական վերացումն է:

ՀԱՄԿ (Բ) կհի հունիսյան պլենումը վորոշել է՝ բոլոր կոլտնտեսութուններում վերացնել բերքահավաքի կամպանիայի ժամանակ արտադրության մեքենաներն ու գործիքներն ոգտադրոթյան ամքենաներն ու գործիքներն ոգտադրոթյան ամպարիդում յեղած դիմադրկությունը: «Բոլոր տեսակի աշխատանքներն համար պետք է կիրառվի տրակտորներին, ձիերին ու մեքենաներին աշխատավորների մշտական կադմ կըցելու շեղանակ. ամեն մի կալիչի, ամեն մի տրակտորի, համապատասխան կցորդ մեքենաներին մշտական բրիգադ պետք է կցվի, կրողների և այլոց մշտական կադմ պետք է պատրաստվի: Մարդկանց մեքենաներ ու գործիքներ կցելը, մեքենաների պահպանության ու արտադրողականության համար ամեն մեկին խիստ պատասխանատվություն սահմանելը հնարավորություն են տալիս արտադրության վրա ամենորյա հսկողություն ունենալու, ամեն մի բրիգադի ու աշխատակցի արտադրական պարզ խնդիրներ տալու:

Այնտեղ, ուր գարնանացանի ժամանակ ու բերքահավաքի կամպանիայի ընթացքում դիմադրկությունը միանգամայն վերացված է յեղել, ուր մեքենաները, գյուղատնտեսական ինվենտարն ու քաշող կենդանի ուժը կանոնավոր բաշխվել և ժամանակին կցված են յեղել վորոշ մարդկանց, այնտեղ մենք ունեցել ենք ավելի քիչ պարապուրդ, ավելի բարձր բեռնավորում և վողջ ինվենտարի լավ պահպանություն է յեղել: Ընդհակառակը՝ այնտեղ, ուր դիմադրկությունն է իշխել, ուր

մայումը անակառ ընտյթ է միայն կրել, ուր կոլտնտեսական մասնաները մասնակից արված չեն յեղել դիմադրկության դեմ մղվող պայքարին—այնտեղ մենք ունեցել ենք ինվենտարի ու քաշող ուժի զգալի պարապուրդ վերջիններիս նկատմամբ խայտառակ վարմունք, մի հանգամանք, վոր խիստ կերպով է անդրադարձել պլանը կատարելու ընթացքի վրա: Վորոշ կոլտնտեսներ իսկ ավելի խորն են գնացել և վորոշել են կոլտնտեսականների պատճառով կոտրված մեքենաների պարապուրդի ժամանակ աշխուրները դրե հառնել: Այս առաջարկության կիրառումն 80-90 տոկոսով կըհասել և մեքենաների պարապուրդներն ու կոտրվելը: Մյուս կոլտնտեսութունները բրիգադները կցել են ցանվող արտերին և բույսի համեմատ դնահատել աշխատանքի վորակը: Մի շարք կոլտնտեսություններ հետցանքային մշակության ժամանակ աշխատանքը դնահատել են բերքի համեմատ: Այն կոլտնտեսություններում, վորտեղ բանող անասունը ժամանակին կցված է յեղել վորոշ քողների, հաջողվել է զգալի չափով մեղմացնել կերի դժվարութրունները:

Տրակտորները, մեքենաներն ու ձիերը բրիգադների ու մարդկանց կցելու դիմադրկության վերացման աշխատանքը կոլտնտեսությունները պետք է համարեն վորպես կենտրոնական խնդիր, վորի հաջողությունից է կախված կոլտնտեսական արտադրությունն ամբողջելու համար մղվող պայքարը: Գործնականորեն այս նշանակում է, վոր յուրաքանչյուր կոլտնտեսություն վող միայն ինվենտարն ու քաշող ուժը ցուցակով պետք է բաժանի մարդկանց և բրիգադների վրա, այլև պետք է ապահովի, վորպետեղի այս բաժանումը փաստորեն կատարվի այնպես, վոր գործիքներն ու միջոցները յուս

բաժանչյուր Բրիգադի, յաւաքաժողովուրդ կառնառնակա-
նի հանձնվեն անմիջականորեն ու պարզ արձանագրու-
թյեամբ: Միաժամանակ վճռական պայքար պետք է
մղել այն փորձերի դեմ, վորոնցով ղեկավարութեան
վերացումը բացատրվում է վորպէս ամբողջ ինվինստ-
քը, արտադրութեան ամբողջ միջոցներն առձեռն բա-
ժանելու յեղանակ: Խնդիրն այն է, վոր արահովվի
բրիգադի աշխատանքի և արտադրութեան ամբողջ ըն-
թացքի աճնորայ ղեկավարութեանն ու հսկողու-
թյունը:

Դիմադրելով յան վերացումը բարձրացնելով ար-
տադրական պլանները կատարելու տեմպերը՝ միաժա-
մանակ պայքարի վեճք պետք է հանդիսանա հանուն
աշխատանքի վորակի: Այս նպատակով հաշվի պետք է
առնել վոչ միայն այն, թե ի՞նչ չափով է պլանը կա-
տարվել, այլև այն, թե աշխատավորներն ի՞նչ չափով
ուշադիր ու խնամքով են վերաբերվում իրենց ոգտա-
գործած ինվենտարին ու քաշող ուժին և ըստ այնմ
հաշվի առնել կոլտնտեսականներին հասանելիք աշխո-
րերը:

Այս բանին զուգընթաց, պետք է վերացնել նաև
աշխատանքի ղեկավարութեանը:

Կոլտնտեսութեաններին մի քանիստմ բրիգադները
կցված են յեղել բերքահավաքի հոգսմաների վորոշ
տարածութեան, այն պայմանով, վոր նայած բերքահա-
վաքի և արագ աշխատելու ժամանակ յեղած կորուստ-
ների չափին, բրիգադի կատարած աշխատանքն աշխո-
րերով բարձրանա կամ ցածրնա: Հինց կորուստների
չափի համեմատ ել, կարելի չե գնահատել բրիգադի
աշխատանքի վորակը: Մեզմոմ՝ ԽՍՀՄ-ում կորուստ-

ները կազմում են ամբողջ բերքի 20-22 տոկոսը (Թիմչի
1500 միլիոն փութ): Միանգամայն պարզ է, վոր վո-
րակական գնահատութեան այս յեղանակն ամեն մի
կոլտնտեսականի մեջ կարճրացնի կորուստների դեմ
պայքարելու շահախնդրութեանը, ամեն մի կոլտն-
տեսականի կտիպի մտածել, թե ի՞նչպէս աշխատի,
վոր կորուստները նվազագույն լինեն:

Կոլտնտեսականներին վորոշ աշխատանքի կցելու
ճիշտ տյալիս միջոց ել աշխատանքի մյուս բոլոր բնա-
գովառներում պետք է կիրառել և, աշխատանքի վորա-
կի համեմատ, աշխուրերով բարձրացնել կամ ցածրացնել
աշխատանքի գնահատութեանը:

ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՅԵԿԱՄՏԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ

Կոլտնտեսական շարժումը վորակապէս ամրապն-
դելու և հետագայում զարգացնելու համար, կոլտնտե-
սութեանները—«ով շատ ու լավ է աշխատում, նա
շատ է ստանում, ով չի աշխատում, վոչինչ չի ստա-
նում»— սկզբունքով, յեկամտի ճիշտ բաշխում պետք
է կատարեն:

Յեկամտի բաշխումը կոլտնտեսութեանների հա-
մար ամենալուրջ քաղաքական խնդրութեան է: Բերքի
ճիշտ բաշխումը վճռական նշանակութեան ունի՝ կո-
տնտեսութեաններն արտադրականորեն ամրապնդելու,
տարանջային արդարանք ստանալու, ամեն մի կո-
տնտեսականի նյութական շահախնդրութեանն ավե-
րացնելու, կոլտնտեսականների աշխատանքի արտադրո-
ղականութեանը բարձրացնելու, կոլտնտեսական շար-
ժումը հետագայում զարգացնելու համար: Պատահա-
կանորեն չի, վոր կուլակը կոլտնտեսական շարժման

գեղեցիկ էր պայծառը գլխավորապես կենտրոնաց-
նում է յեկամտի բաշխման հարցերի վրա:

Անցյալ տարի կոլտնտեսություններին շատ շատե-
րը բերքը սխալ էլին բաժանել — կուտակելության վո-
րոշումներին հակառակ: Այս վորոշումների մեջ բազ-
մեցս մատնանշվել է բերքը ըստ շնչի բաշխելու վրե-
տականությունը: Այնինչ կոլտնտեսություններին շատ
շատերը բերքը բաշխել են ըստ շնչի և վոչ թե ըստ թա-
փա ծաշխարանքի չափի ու վորակի:

Նույնպես վնասակար է փեշխորդի (առաջին կալի)
հացը միանգամից մի տարվա համար կոլտնտեսական-
ներին բաշխել: Այս բանը քայքայում է աշխատանքի
դիպցիսը: Անցյալ տարի բերքահավաքի ժամանակ
ունեցած մեծ կորուստների գլխավոր պատճառներից
մեկը այս բանը յեղավ: Պակաս վնասակար չեն նաև յե-
կամտի բաշխման ձգձգումն ու կոլտնտեսականների մաս-
նակի մասնակցություն չունենալը՝ յեկամտի դրամա-
կան ու բնական մասերը բաշխելու կարգը քննության
առնելուն: Անցյալ տարի կոլտնտեսություններին շատ
շատերը բերքի բաշխումը ձգձգեցին մինչև այս դարուն
կամ բաշխումը կատարեցին վարչության ժողովներում,
առանց կոլտնտեսականների վորևե մասնակցության:
Այս ձգձգումն ու մասնակցական աշխատանք չկատարելը
կուլակային ադիտացիայի համար ամենաբարձր ասպա-
րեղ բացին: Յեվ, վերջապես՝ յեկամտի բնական մասի
բաշխման ժամանակ շատ խառնաշփոթություններ յե-
ղան: Յեկամուտը բաշխվում էր փաստորեն թափած
աշխատանքից բուրբուլին անկախ, ամբողջապես չա-
փազանցրած, պարզապես կուլակային հնորմաներով:

Բայց այս պակասություններն դադարի չափով պայ-

մանավորվում էլին կոլտնտեսական հանգիստման բացա-
կալությամբ կամ կատարյալ անկանոնությամբ, ինչ-
պես նաև այն բանով, վոր տեղական կուտակիչական
և կոլտնտեսական կազմակերպությունները թերադնա-
հատել էլին յեկամտի բաշխումը, վորպես կոլտնտեսու-
թյունների ամրապնդման կարևորագույն ողակներից
մեկը:

ԽՍՀՄ-ի Հողօրդկոմատի ու կոլտնտեսությունների վո-
րոշումը, վոր հաստատված է ԽՍՀՄ-ի Ժողկոմխորհի
կողմից, համաձայն ՀամԿ(բ)Կ ԿԿ-ի հունիսյան պրե-
նումի վորոշման, նշում է կոլտնտեսական յեկամուտ-
ները բաշխելու սկզբունքներն ու վորձը: Ըստ այս վո-
րոշման, կոլտնտեսությունների յեկամուտների բաշ-
խումը պետք է ավարտվի հունվարի 15-20-ից վոչ ուշ:

Ամեն մի կոլտնտեսություն անալոյման սերմացուի
ֆոնդ է ստեղծում, վորը 1932 թվի ցանքի տարածու-
թյան լայնացումն ապահովում է վոչ պակաս, քան 10-20
տոկոսով: Ստեղծվում է նաև ապահովման սերմֆոնդ՝
հիմնական սերմֆոնդի 10-15 տոկոսի չափով, ստեղծ-
վում է պարենավորման հատուկ ֆոնդ՝ բաշխարարելու
համար քիչ աշխատունակ ձեռք ունեցող ընտանիքներին,
ատրապնացներին ու իրենց ընտանիքներին, ուսուցիչ-
ներին, դյուղատնտեսներին, անասնաբուժներին և այլն:
Պարենավորման մթերքների մնացած ամբողջ մասը,
դուրս յեկած կոնտրակտացիայով պետությունը հանձ-
նածը (ծախածը), բաշխվում է կոլտնտեսականների մի-
ջև, ըստ իրենց թափած աշխատանքի չափի ու վորա-
կի:

Ամեն մի կոլտնտեսություն պարենավորման հացա-
հատիկի ամենամեծ չափ է սահմանում, վորն ստանում
է ամենամեծ չափով աշխուրների արտադրանք ունեցող

կոլտնտեսականը: Բայց այն կոլտնտեսականները, վարձը արագորոշեցին ամենաքիչ աշխուր ունին, լավագույն կոլտնտեսականների հետ համեմատած՝ պարենավորման հացահատիկ քիչ կատանան: Վորոշման այս կետն առանձնապես կարևոր է, վորոշեալ կոլտնտեսական յեկամուսների պարենային մասի բաշխման սկզբունք է սահմանում, վճռական կերպով հարվածում է բոշնչների բաշխելու կուլակային սկզբունքը, սոպահովում է կոլտնտեսականների թափած աշխատանքների համեմատ բաշխում՝ կատարելը: Այսպիսի մի սկզբունք էլ կերի միջոցները բաշխելու համար է սահմանված:

Յեկամտի դրամական մասից հարկերը, սոպահովադրական ծախսերն ու պարտքերը դուրս գալուց հետո (15 տոկոս հին կոլտնտեսություններում, վարձը մինչև 1930 թ. հոկտեմբերն են կադմակերպվել և 10 տոկոս նորերում), անբաժանելի ֆոնդ է նշանակվում, վոր նախատեսվում է կապիտուլ շինարարության, մեքեաներ, բանող անասուն և արդյունավետ անասուն դնելու համար: Համատարած կոլեկտիվացման շրջաններում 15 տոկոսյա ֆոնդը, վոր վաղորդ նշանակված է բաշխել հանրայնացված դուշրի վրա, այժմ այսպես պետք է ոգտադործվի: 2 տոկոսը բաշխվում է հանրայնացված դուշրի վրա, դիւստիորայես հանրայնացված և արդյունավետ անասունի արժեքի համաձայն, 1,5 տոկոսն ոգտադործվում է լավագույն կոլտնտեսականներին պարգեատրելու, 1,5 տոկոսը՝ զանազան զատութացներ ոգարելով լավագույն կոլտնտեսականներին ոգնելու համար: Այն շրջաններում, վորտեղ դեռևս համատարած կոլեկտիվացում չկա, այս 5 տոկոսը դալիս են հանրայնացված դուշրի արժեքի վրա և, բացի այդ, 2 տոկոս էլ կուլուր-կենցաղային ֆոնդին է հատկաց-

վում: Մնացած տարող յեկամուսը բաշխվում է կոլտնտեսականների միջև, համաձայն ամեն մի կուլաքնտեսականի աշխուրերի թվի:

Յեկամտի դրամական մասի բաշխումն այնպես է կադմակերպվում, վոր 1931 տնտեսական տարվա վերջում կոլտնտեսությունն արդեն կարող է դալի չափով ամբողջել իր նյութական ու տեխնիկական բաղան: Համատարած կոլեկտիվացման շրջաններում բաշխման դործն սկսում է այնպես կադմակերպվել, վոր միանման լավ աշխատող կոլտնտեսականների միջև գոյություն տնեցող գոչքային անհավասարությունն որեցոր ավելի ու ավելի կոչնչա: Յեկամտի ճիշտ բաշխումն էլ ավելի կարծրացնի աշխատանքի արդողողականությունն ու կամբողջել աշխատանքի դիտցիպլինան:

Այս վորոշումը կրկին ու կրկին պարտավորեցնում է կանոնավորել կոլտնտեսությունների հաշվառման դործը: Ամեն մեկի համար միանգամայն պարզ է, վոր յեթե հաշվառման դործը չկանոնավորվի, անհնար կլինի նաև յեկամտի — ըստ թափած աշխատանքի չափի ու վորակի — ճիշտ բաշխում կատարելը:

Կուլակն ամեն բանից առաջ իր հակահեղափոխական ագիտացիայի թույնն ուղղում է այստեղ: Այստեղ է, վոր ամենից առաջ ոգորտունիւտը «խցկվում» է: Առայժմ մի կողմ թողնելով յեկամուսը բաշխելու կարգին վերաբերող «ընդհանուր» հարցը՝ կուլակն «տուայայժմ» մարդադուլի ալան տուլ ագիտացիա յե մդդում: «Ամեն մարդ էլ ուտել է ոգնում, հետո կլտոնեք, թե ումը պիտի տալ, ումը՝ վոչ» — սուում է կուլակը:

Ինչպես փորձը ցույց է տալիս, այսպիսի դատողալթյուններով թողարկվող կուլակին մի շարք դեպքերում հաջողվում է կոլեկտիվ չեղել գեղի յեկամուտն ըստ

չնչի բաժանելու, գեպի հաժարեցնան հոգիքը Գրանի վոր ամանս տալու կարգը մեծ մասամբ կանխորոշում է յեկամուտը բաշխելու կարգը (սկերած հացը յետ չի գա»), ուստի գյուղատնտեսական տարվա ամենայնուուն ժամանակ կոլտնտեսականներին հավասար չափով հաց ու դրամ տալը չի կարող չվարկաբեկել յեկամուտն ըստ աշխատանքի բաշխելու սկզբունքը և այսպիսով իսկ հարվածել կոլտնտեսությունների աշխատանքի արտադրողականությունը:

Ահավաստիկ առարկա կյանքից մի քանի որինակ: Հյուսիսային Կովկասի Իգորելո-Տիչչենսկի շրջանում բոլոր կոլտնտեսականներին, անկախ իրենց արտադրանքի աշխուրհի, ոկսել էյին հավասարապես պարենավորման ավանաներ տալ: Իգորելո-Տիչչենսկի շրջանը, բերքահավաքի տեմպերի տեսակետից, հետին տեղերից մեկն էր թանում:

Նույն յերեուկթն է նկատվում ԿՍՄ-ի (կենտրոնական սեահող մարզ) Շչեբեկենի շրջանի Վոլկովի կոլտնտեսության մեջ:

Ուկրայնայի Սև ձ-ի Յակիմովի շրջանի, Դրուզո-Տերնիվսկու գյուղխորհրդի «Նովի տորոյ» կոլտնտեսության մեջ կոլտնտեսականներին ըստ շնչի պարենավորման ավանաներ տալու արդյունքը յեղավ այն, վոր փեշխորդի, ուղղակի կաման տակի հացը բաշխվեց կոլտնտեսականներին:

Այս որինակից սուանձնապես պարզ յերևում է, թե ավանաները ըստ շնչի բաժանելու միջոցով կուլակն ինչպես է ձգտում իր գաղտնի յերազններն իրականացնել՝ վիժեցնել հացամթերման գործը:

Յեմպատորիայի շրջանի (Ղոխմ) Բողայակի գյուղխորհրդի «Մարմիր գորշակ» կոլտնտեսության նախա-

դահ, բացարձակ կուլակի դործակալ Սուգանենկոն, կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովում, վորը նվիրված էր հացամթերումներին ու ավանաներին, ապալիսի մի ճառ է առում— «Բավական է կոլտնտեսականներին հացը դղալ-դղալ բաժանել: Հիմա խնըս դուրսն է յեկել, այդպիսի բան այլևս թույլ չեմ տա»:

Կուսակցական-խորհրդային կադակերպությունները հակահարված պետք է տան կուլակներին ու նրանց սպասարկուներին: Ավանաներ տալու ժամանակ անհրաժեշտ են կուսակցական-խորհրդային կադակերպությունների հատուկ ուշադրությունն ու դասակարգային աշարջությունը: Համաձայն ԽՍՀՄ-ի Հոգեժողովմատի ու Կոլտնտիկնտրոնի հրահանգների, կուլտնտեսականներին ավանաներ կարող են տրվել բացառապես ի հաշիվ նրանց արտադրանքի աշխուրհի, և ավանաները տրվելու յին այն կոլտնտեսականներին միայն, վորոնք կատարում են կոլտնտեսությունների վարչությունների աշխատանքային առաջադրանքները: Բնական է դրամական ավանաներից պետք է դրկել այն կոլտնտեսականներին, վորոնք բերքահավաքի, աշնանացանի և աշնանավարի ժամանակ վատ են աշխատում: Այսպիսի կոլտնտեսականներին ավանա տալը պետք է պցել վերջին հերթը: Այս կարգի ավանաավորումն ավանաը կգարձնի կոլտնտեսականների աշխատանքի արտադրողականության հետագա բարձրացման, կոլտնտեսական սեկտորի հետագա ամրապնդման ու դարգացման միջոց և—**հով չառ ու լավ է աշխատում, նա չառ էլ ստանում է, ով չի աշխատում, նա վոչինչ չի ստանում»** սկզբունքն անհրաժեշտ իրականացնելու հոգ կպատրաստել:

Կոլտնտեսական յեկամուտները պատրաստելու և բաշխելու մասին տեղերից առաջված սկզբնական տեղեկություններն այն են ասում, վոր կոլտակցական, խորհրդային ու կոլտնտեսական կադմակերպությունների, չրջանային ու կոլտնտեսական թերթերի բաժանների գլխի մասը չի հասկացել կոլտնտեսությունների յեկամտի բաշխման քաղաքական ելույթունն ու նշանակությունը: Կոլտնտեսական յեկամուտները բաշխելու վերաբերյալ ԽՍՀՄ-ի Ժողովրդի կողմից հաստատված՝ Հողթողկոմատի ու կոլտնտեսությունների վորոշման շուրջը մասսայական աշխատանքը տեղ-տեղ շատ թույլ և ծավալվում: Ըստ չնչի կամ հաժապեցողիչ բաշխման կուլակային թերթիայի դեմ պայքար չի ծավալված, վորի պատճառով մի շարք կոլտնտեսություններում այժմ արդեն յեկամուտը մարդազուրկ և բաշխվում: Մինչդեռ՝ «ով շատ ու լավ և աշխատում, նա շատ կոտանա, ով չի աշխատում, նա վոչինչ չի ստանա» սկզբունքով ճիշտ բաշխում կատարելու համար մղվող պայքարը:

Հիմնականում այժմ լուծում և կոլտնտեսությունների սուղ ծառացած՝ տնտեսական-քաղաքական ու կադմակերպական խնդիրների ամբողջությունը:

ԿՈԼՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՍՊԵՏԱԼ ՇԵՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ԱՆՔԱՄԱՆԵԼԻ ՖՈՆԴՆԵՐԻ ՈԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

Անբաժանելի ֆոնդին կատարվող հատկացումները կոլտնտեսություններից մեծ մասում այս տարի հասել են այդ տնտեսությունների զուտ արդյունքի 15 տոկոսին: Այս նշանակում և, վոր հիշյալ հատկացումներն

ամբողջ Թիւթյան մեջ կազմելու յեն մի քանի հարյուր միլիոն ուսուլի: Յեթե այս գումարին ավելացնելու լինենք կոլտնտեսությունների կապիտալ շինարարության համար պետության կողմից արվող հատկացումները, վորոնք այս տարի 600 միլիոն ուսուլու մի գումարի յեն հասնում, ապա հասկանալի կդառնա այն անադին նշանակությունը, վոր ունի հիշյալ ֆոնդերի ճիշտ բաշխումը կոլտնտեսությունները կադմակերպականորեն ու տնտեսապես ամրապնդելու համար:

Անցյալ տարի բաղմաթիվ այնպիսի դեպքեր են արձանագրվել, յերբ այդ ֆոնդերն ուղտագործվել են կոլեկտիվների տնտեսական ձգտումների հակառակ: Ինքընստինքյան պարզ և, վոր ֆոնդերի այսպիսի ուղտագործումը հանցագործությունների դուռ և բաց անում: Ֆոնդերի ուղտագործումն ամբողջապես պետք և համապատասխանի կոլեկտիվի տնտեսական ձգտումներին:

Հիմնականն այն և, վոր այս ֆոնդերը պետք և ծախսվեն տնտեսական շենքեր— հացահատիկի պահեստներ, բանջարապահեստներ, գոմեր կառուցելու, խոշոր կոլտնտեսություններում՝ գյուղատնտեսական մթերքների սկզբնական մշակում կատարող ձեռնարկություններ և այլն կառուցելու վրա: Կոլտնտեսությունն այնպիսի բան պետք և կառուցել, վորն իր արտադրության բնույթին համապատասխանում և: Յերկրորդ հերթին այդ ֆոնդերը կարող են ծախսվել կուլտուր-կենցաղային հիմնարկներ— դպրոց, մուր, ճաշարան, ախուժ և այլն կառուցելու վրա, և, վերջապես, ֆոնդերի մի մասն անպատճառ պետք և ծախսվի՝ մեքենա, բանող անասուն և սպրանքային անասուն ձեռք բերելու վրա, բերքառվություն բարձրացման և այլ մար-տերի համար:

Կոլտնտեսական հասարակայնությունն անելիքն այն է, Վոր վերահսկի այս ֆոնդերի ուղարկարժան վրա, այսպատի, վոր վերջիններս չուտ և կոլեկտիվի տնտեսական պահանջները համաձայն իրացվեն:

ԱՊՐԱՆՔԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Դաշտավարական կոլտնտեսություններում մենք չառ բարձր ապրանքայնություն ենք ձեռք բերել: Հասցահատիկային կոլտնտեսություններում ամենացածր ապրանքայնությունը հասնում է հացի ընդհանուր բերքի 45-47 տոկոսին: Այստեղից, իհարկե, չի բղխում այն, վոր դաշտավարական կոլտնտեսությունների ապրանքայնությունը բարձրացնելու համար մղվող պայքարը կարելի չէ դադարեցնել: Այժմ այն գլխավորապես պետք է ընթանա բերքատվության բարձրացման, կորուստների դեմ պայքարելու, ցանքերի տարածությունն ընդարձակելու և այլ զծով: Այսպահում մեր բերքատվությունն ամենացածրն է, մեր դաշտավարական տնտեսություններում տարիներ են պատահում, վոր կորուստները հասնում են բերքի 15-20 տոկոսին, ամառիկ հողերի չափը ևս դեռ ահագին է: Այսպիսով՝ բարձր բերքատվության համար, կորուստների դեմ պայքարելու, ցանքերն ընդարձակելու միջոցով առաջիկա տարիների ընթացքում մենք կարող կլինենք կրկնապատկել մեր կոլտնտեսությունների դաշտավարական միջերկրների ապրանքային պատրաստումը: Հսկայական մի խնդիր է այս, վոր պետք է զրվի վորպես կոլտնտեսությունները կադմակերաչականորեն ու տրեւտեապես ամրապնդելու հանգուցային խնդիր:

Ամենահետամնաց վիճակում է կոլտնտեսական տնտեսապահությունը: Այս իսկ պատճառով կենտկոմն իր

ժողովման մեջ առանձնապես նշում է բարձր ապրանքային կոլտնտեսական ֆերմեր ստեղծելու խնդիրը: Մտանապահություն պրորեմն այժմ Միություն դյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման վերջին և գլխավոր պրորեմն է:

«Սոցիալիստական անտանապահությունը դարձացնելու մասին» կուսակցության կենտկոմի և Ժողկոմխորհի դիմումը, վոր ուղղված է կուսակցական, խորհրդային, տնտեսական, հողային և կոլտնտեսական բոլոր կադմակերպություններին, մեր անտանապահության զարգացման գործում գլխավին չըջադարձ պետք է առաջացնի: Դիմումը չեչտում է, վոր «Հանրայնացված անտանապահությունը, չեայած իր կարճատև դյուղության, արդեն զգալի հոտ է ստեղծել», միաժամանակ «ապրանքային յուղ արտադրելու մեջ զգալի տեղ» գրավելով: Սակայն սոցիալիստական անտանապահության նվաճումներն այսօր այլևս չեն բավարարում մեզ: Կենտկոմի և Ժողկոմխորհի դիմումը, անտանապահական սոցիալիստական սեկտոր ստեղծելն ու ամրապնդելը համարելով վորպես «զյուղատնտեսական քնադավառի առաջիկա կենտրոնական խնդիր»՝ պահանջում է, վոր 1931 և 1932 թվականներին «անտանապահության ծավալման ասպարիզում» դառնան «նույնպիսի վճռական բեկման տարիներ, ինչպիսին 1929 և 1930 թվականներն են յեղել սոցիալիստական հացահատիկային տրեւտեսություն կադմակերպելու գործում»:

Ի՞նչ նվաճումներ մենք ունենք արդեն կոլտնտեսական անտանապահությունը զարգացնելու ասպարիզում: Այսպեց պետք է չեչտենք, կոլտնտեսություններ

բում անասնապահության նոր ու ջանքերն առնելու հետևանքով հանրապետության ձևերի— այսպես կոչված՝ կոլտնտեսական ապրանքային Ֆերմաների և ինկուբատորային թրոշնարուծական կայանների յերևան դալը։ Հանրայնացված անասնապահության ձև և այս— «կոլեկտիվ տնտեսության զարգացման» արտելային ներկա առաջնահանգն այնքի համապատասխան», վերոհետև այս ձևը կոլտնտեսության մեջ կարող է զարգանալ կոլտնտեսականների անհատական սպառողական անասնապահական տնտեսությանը զուգընթաց և կոլեկտիվ տնտեսության ի նպաստ օրաժողովրդյուն ստեղծել անհատական տնտեսության մեջ՝ հենց այնտեղ ել, կոլտնտեսության մեջ, ցույց տալով հանրայնացված անասնապահության առավելությունները։ Այս ձևն իր կենսունակությունը ցույց է տվել նաև այն պատճառով, վաղ կաթի ու յուղի նկատմամբ բարձր ապրանքայնություն և տալիս (մինչև 70 տոկոս), այնինչ մենտանտեսությունները 10—30 տոկոս են տալիս։

Դիմումը հանձնարարում է՝ 1931 թվին հանրայնացված հոտը լրացնել առնվազն 1½ միլիոն հորթով, կես միլիոն գոլիով և 1 միլիոն գառով, իսկ 1932 թվին՝ 4 միլիոն հորթով, 3 միլիոն գոլիով և 2 միլիոն գառով։ Հոտը լրացնելու միջոցներից մեկն այն է, վոր կոլտնտեսական անասնապահությունը զարգացնելու համար վարչությունը դնի կոլտնտեսականի մատուցած անասունները։

Հոտը լրացնելու խնդրին զուգընթաց, այժմ գլխավոր ուղղությունը պետք է դարձվի սոցիալիստական անասնապահության կերի ամուր բաղա ստեղծելու գործին։ Կերի սիլոսացիան կամ պահպանման թուղան

ժամանակն է։ Խոտի ու սիլոսի համար պայքարը կարևորագույն խնդիր է։ Վճարահամարն պետք է բարձրացնել խոտ հնձելու և հավաքելու տեմպերն ու կատարել պլանը։ Սիլոսային աշտարակների կառուցումը, հորեր և տրանշեաներ փորելու գործը պետք է ստեղծելու համարական, կոմյունիստական և կոլտնտեսությունների հասարակական կազմակերպությունների հատուկ հսկողության տակ։

Մյուս նոր ու կարևոր միջոցն այն է, վոր ապրանքային անասնապահական Ֆերմաներ չունեցող ամեն մի կոլտնտեսության գործնական խնդիր պետք է լուծվի— կազմակերպել կոլեկտիվ բաղմացում և կոլեկտիվ վաճառք՝ պետությունը, նայած չըջանին— 10—50 խող կամ վոլիսար կամ 100—500 թռչուն, կամ թև՝ 100—300 ճագար։

Բոլոր այս միջոցառումների ամենագլխավոր նպատակն անասնապահական բարձր ապրանք պատրաստելն է։

ԿԱՌԵՐ՝ ԿՈՆՏԵՆՍԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆԸ

Առանձնապես սուր կերպով պետք է դնել կոլտնտեսական վարակչայ կադրեր— բրիգադատերներ, ղաշտավարներ, արակադրավարներ, բարդ մեքենաբանեցողներ, հաշվառողներ պարաստելու խնդիրը։ Կոլտնտեսական մասնաշաղկան կադրեր պատրաստելու խնդիրը, իսկապես առած, դեռ վոչ մի չըջան, ինչպես հարկն է, չի դրել։ Մինչդեռ միանգամայն պարզ է, վոր այս խնդիրը չըջանում պետք է լուծվի։ Ամենակարճ ժամանակում ստեղծել տեխնիկական լավ զինված բրիգադավարների, տեխնիկների, աշխատանք

կազմակերպողների բանակ, այս նշանակում է լավ ամ-
րապնդել մեր նվաճումներն ու հաղթանակները:

Անցյալ տարվա բերքահավաքի կամարահայել
փորձն ու այս տարվա ցանքի փորձը ցույց տվին, վեր-
ջորակյալ բանվորական ուժի պահասն ամենաբնական
տեղն է: Վարպիսների, տեխնիկների ու բրիգադա-
վարների պահասության պատճառով դյուղատնտեսա-
կան մեքենաները համարի կտարվում էին ու լրիվ չե-
լին ոգտադործվում, աշխատանքը դործավարձի
սկզբունքով ճիշտ կզմակերպված չէր, և այս բոլորի
պատճառով աշխատանքի վորակն ընկնում էր, կո-
րուստները շատինում էին: Թե տեխնիկական ուժերի
կարիքն ինչ աստիճան մեծ է, կարելի չէ յիշարկացնել
այն փաստից, վոր այս տարի մենք արտադրում ենք
ավելի քան 800 միլիոն ուսույրու գյուղատնտեսական
մեքենաներ:

Միայն կոլտնտեսական դաշտերի բերքը հավաքե-
լու համար հարկավոր է վոչ պակաս, քան 852 հազար
մարդ: Բերքահավաքի համար հենց միայն 200 հազար
դաշտային բրիգադ է հարկավոր, իսկ բերքահավաքի
բարդ մեքենաների— կալոբիչի, չարժիչի— վրա աշխա-
տողներ՝ 100 հազար: Գրեթե այսքան էլ աշխատանք
կազմակերպող է պահանջվում: Բացի այդ, կոլտնտե-
սություններին միանդամայն անհրաժեշտ են գլխի
չափով կադրեր՝ կեր հաշվաշխելու համար, հատուկ
մշակույթների (վուշ, ճակնդեղ, ծխախոտ և այլն) հա-
մար, այգիների ու բանջարատեղիների համար, վնասա-
տաների, հիվանդությունների և այլ բաների դեմ
պայքարելու համար:

Կադրերի պատրաստումը գլխավորապես պետք է

կատարվի 15—30-որյա կարճատև դասընթացների
միջոցով: Այս կուրսերի հաջողության համար և այն
բանի համար, վորպեսզի դասընթացներն իրենց նշա-
նակությունը միանդամայն արդարացրած լինեն, տը-
տադրության հետ ոերտ կապ պետք է ունենան, պետք
է բացվեն խորհանդեսություններում, կոլտնտեսու-
թյուններում, ՄՏԿ-ում, կոլեկտիվ գյուղացիներում և
այլն:

Առանձնապես կարևոր է, վոր պահպան տեսակի
դասընթացների ժամանակ ուշադրության դարձվի
սովորողների կազմի վրա: Առաջման համար լավա-
դույն աշխատակիցների, հարվածայինների, սոցմը-
ման մասնակիցների առաջնաշումը կադրեր պատրաս-
տելու գլխավոր մեթոդը պետք է լինի: Չպետք է մո-
ռանանք, վոր մեզ հարկավոր են վոչ միայն տեխնիկ-
ներ, վարպիսներ, բրիգադավարներ ու կազմակեր-
պիչներ, այլև կոլտնտեսությունների նախադասներ ու
վարչության անդամներ, տնտեսության առանձին ճյու-
ղերի կառավարիչներ և այլն:

Լավ պետք է իմանանք, վոր այստեղ աշակերտը
վաղն ուսուցիչ է լինելու: Դասընթացներն ավարտելու
պես նոր բրիգադավարներն ու վարպիսներն արդեն
իրենք պետք է իսկույն սկսեն իրենց դիտցածը սովա-
րցնել բրիգադի անդամներին:

Հին կոլտնտեսություններին վորձը նորերին հա-
զորդելու միջոցով կադրեր պատրաստելու համար՝
կոլտնտեսարոնը դարնանը մի հետաքրքիր վորձ է
արել: Հին կոլտնտեսություններից 20 հազար վորձ-
ված բրիգադավար, դաշտավար և այլն չարտել են նոր
կոլտնտեսությունները: Փորձն սքանչելի արդյունքներ է

ավել, բայց վերջիններս բաժնույն ամրապնդված չեն։
Հետադարձում այս փորձը պետք է կրկնել, առանձնա-
պես չըջանել ներքը, հաճախ կարելի չէ նաև պարտա-
դիր պայմանով, վերադադրել փորձի այսպիսի հաղորդ-
ման արդյունքներն ամրապնդվեն։ Այս տեսակետից
չստ գնահատելի չէ Ուկրաինայի չրաջներին մեկի
փորձը, վոր հին, փորձված կոլանտեսական-կազմա-
կերպիչներին յերխասարդ կոլանտեսականներ եր
կցել։ Արդյունքը յեղավ այն, վոր տասնյակներով բրի-
գազավար ու դաշտավար պատրաստվեցին։

**ԿԱՆԱՅՔ ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱԶ-
ՄԱԿԵՐՊՈՂՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՎՈՐ ՇԱՐՔԵՐՈՒՄ**

Այս դարունը ցանքի բայելեվիկյան ծրագրի լի-
րականացման գործին կոլանտեսուհիները կողմից ու-
նեցած ախտի մասնակցութեան քիչ որինակ չտվեց։

Կոլանտեսական դաշտերի քաղհանը, բամբակի բուկը
լցնելը և այլն ցույց են տալիս, վոր կոլանտեսուհիներ-
ից չստերն առաջավոր հարվածային կոլանտեսական-
ների հետ վրտ-վրտի յեն առաջ գնում։ Չերկասակի
«Ինտանտիվնիկ» կոլանտեսութեան (Ուկրաինա) առա-
ջին հարվածային բրիգադի փորձը բոլոր կոլանտեսա-
կանների ու կոլանտեսուհիների ուշադրութեանն է
գրավում։ Բրիգադը բաղկացած էր 14 աղջկանից, վոր-
եից 6-ը կոմյերիտուհի էին։ Այս բրիգադն ուղարկե-
ցին բանջար սածիլելու։ Կոլանտեսուհիներին կողմից ա-
մեն մի կոլանտեսուհուն տրված 2000 բույս տեղափո-
խելու նորման բրիգադին սկզբից վախեցրեց։ Բայց
բրիգադի հարվածային աշխատանքի յերկրորդ որն ար-
դեն 2100 բույսի տեղափոխութեան տվեց։ Այս բանից

հետո կոլանտեսուհիները 2500 բույս տեղափոխելու
հանդիպական նորմա առաջարկեցին։ Մայիսի 3-ին
արդեն 3000-ական բույս տեղափոխեցին, 7-ին՝
4100-ական, իսկ 8-ին՝ 4500-ական բույս։ Մասնափո-
րապես հարվածային ը. ը. Վոլոդարսկայան ու Նա-
դորնայան 4600-ական բույս տեղափոխեցին։

Մարինսկի կայանի (Գյորգելովի չըջան) հարվա-
ծային կոլանտեսուհիների ընդհանուր ժողովը վորոշեց
քաղհանի և ցելոցի ժամանակ դաշտում աշխատել առ-
նվազն 14 ժամ։ Կոլանտեսուհիների մեջ յերե-
վան յեկան՝ հասարակական և քաղաքական բարձր ախ-
տիվութեան և նախաձեռնութեան՝ դյուղի հասարակա-
կան և կուլտուրական հիմնարկներ, մանկական
մստերներ ու հրապարակներ կազմակերպելու, դյուղա-
տեսական հատուկ ճյուղերը ծախելու, անասնապա-
հութեանը հանրայնացնելու ուղղութեամբ։ Խորհրդա-
յին Միութեան չըջաններից ու մարզերից չստերում ա-
ռաջավոր կոլանտեսուհիները ջախջախիչ հարվածներ
են հասցնում կուլակութեանը, վոր առանձին համա-
սութեամբ փորձում է հետամնաց դեղջիկուհուն ողտա-
դործել կոլանտեսութեանների դեմ պայքարելու հա-
մար։

Այժմ առանձնապես ուշադրութեան պետք է դարձ-
նել կոլանտեսուհիների աշխատանքը դյուղատեսու-
թեան աջակիսի ճյուղերում յայն ու ալեկի լրիվ կեր-
պով ոգտադործելու վրա, ինչպիսին են՝ վուշը, կանե-
փը, բամբակը, ճակնդեղը, ծխախոտը, բանջարաբու-
ծութեանը, կաթնամսատապահութեանը, յուղամթե-
րումը, թուջնարուծութեանը և ձվամթերումը։

Ըստ այսմ ել պետք է վերակառուցվի կանանց

պատգամաբանական ժողովների աշխատանքը, կազմակերպվի կանանց մասնաճյուղերում՝ արտադրական խորհրդակցությունների մեջ, կազմակերպվեն կանանց հասուն արտադրական խորհրդակցություններ աշխարհի ճյուղերում, վերահղ կնոջ աշխատանքը գերակշռող է և այլն: Հյուսիսային Կովկասի կանանց արտադրական հանձնաժողովների փորձը միանգամայն հաստատեց այս ձևի կենսականությունը ու ահազին նշանակությունը՝ կոլտնտեսուհիների տնտեսական-քաղաքական նախաձեռնությունները զարգացնելու համար:

Անհրաժեշտ է կանանց աշխատանքը լայն կերպով արմատացնել կոլտնտեսական արտադրության մեջ, կոլտնտեսուհիներին առաջ քաշել վարակյալ աշխատանքի համար (տրակտոր, կոմբայն, տրեկեր, խոտհար, կալիք և այլն), կոլտնտեսուհիներին առաջ քաշել տրտադրական և կուլտուր-կենցաղային ստորին ղեկավար աշխատանքի համար (բրիգադավար, տնտեսությունների, ճյուղերի վարիչ, կաթնադործության տեխնիկական շրջառններ, մսուրների ու մանկապարտեզների դաստիարակչուհի, կոլտնտեսական առանձին ձեռնարկությունների ղեկավարներ և այլն): Այս բանը պահանջում է ուղղորդության ուժեղացում՝ նախադրությունների յերեխաների հիմնարկների ցանցի ծավալմանը՝ այսպիսով իսկ հեշտացնելու կոլտնտեսուհիների ակտիվ մասնակցությունը կոլտնտեսությունների կազմակերպական ու տնտեսական ամբողջական դործին:

Յ Զ Ր Ա Փ Ա Կ Ո Ւ Մ

Այստեղ նշված են միայն բոլոր կոլտնտեսությունների համար ամենաընդհանուր՝ կոլտնտեսական շարժման վորակական ամբողջական, կոլտնտեսությունների կազմակերպական-տնտեսական զարգացման հիմնական ուղիները:

Ինչո՞ւ չէ այժմ կոլտնտեսությունների կազմակերպական-տնտեսական ամբողջական հարցն այսպես լուր կերպով դրվում:

Վերոմիշեևիվ կոլտնտեսական շարժման քանակական զարգացման տեսակետից մենք խոշոր նվաճումներ ենք ձեռք բերել և լուրջ կերպով հետ ենք մնացել կոլտնտեսությունների վորակական ամբողջական տեսակետից: Այս հետամնացությունը պետք է վերացնել և կոլտնտեսությունների վորակական զարգացման հիման վրա շարունակել այդ տնտեսությունների քանակական զարգացումը, ընթանալ խորհրդային Միություն համատարած կոլեկտիվացումն ավարտելու ուղիով:

Յեվ, վերջապես՝ քանի վոր դյուղատնտեսական արտադրության բնագավառում վճռական դերն այժմ ուղիաշխատական սեկտորին է պատկանում, կուլակը, վորին չհաջողվեց կոլտնտեսությունը դրսից կործանել, վորին չհաջողվեց խառնարել չքավոր-միջակ տնտեսությունների հիմնական մասսաներին կոլտնտեսու-

խյան մեջ մտնել, այժմ վերջին և հումանատական ուժ է դործ դնում կոլտնտեսությունները ներսից քայքայելու:

Մինչդեռ կադմակերպություններից չափերն այս բանը դեռ բավականաչափ չեն յուրացրել: Այն ցանկությունը, վորով ուզում են ինչ դեով ել լինի հարյուր տակտով կոլեկտիվացնել այն շրջանները, վորտեղ կոլտնտեսություններն արդեն վճռահամապես գերակշռում են անհատական սեկտորը, այն վորձերը, վորոնցով ուղում են այդ շրջաններում գործն աշխատ դուրս բերել, վոր անմիջական խնդիրն այժմ կոլտնտեսությունների բարձր ձեռն — կոմունային մասնայական կերպով անցնելն է, այն վորձերը, վորոնցով ուղում են կոլեկտիվացումն ավարտելու յերկրորդ և նույնիսկ յերրորդ հերթի վորոշ շրջաններում (վորտեղ կոլտնտեսությունները կադմակերպական-տնտեսական տեսակետից ապելի թույլ են) կոլեկտիվացումն ավարտելու ժամկետները մինչևի նվազագույն չափի կրճատել — ահա այս բոլորը վերջին ժամանակներս մի շարք մայրերում պարզ կերպով յերևան են գալիս:

Կենտրոնական կոմիտեն ոգոստոսի 2-ի իր վորոշման մեջ պարզաբանում է. առավին՝ վոր «այս կամ այն շրջանի կամ մարզի կոլեկտիվացումը հիմնովին ավարտելու չափանիշը վոչ թե չքափոր-միջակ տնտեսությունների ամբողջ 100 տոկոսի պարտադիր բնագրկումն է, այլ դյուղացիական տնտեսությունների տոնվազն 68-70 տոկոսի գրավումն է կոլտնտեսությունների մեջ՝ ընդգրկելով դյուղացիական տնտեսությունների ցանքատեղերի վոչ պակաս քան 75-80 տոկոսը»:

Յերկրորդ՝ Կենտկոմն առաջարկում է յերկրորդ և յերրորդ հերթի շրջանների կուակագմակերպություններին՝ վոչ մի դեպքում թույլ չապլ, վոր դյուղացիներին կոլտնտեսություններ դրավելու պայքարը դառնա կոլեկտիվացման ուռճացած տոկոսների հետեյից բնկնելու անառողջ դործ:

Կենտկոմի վորոշումը նշում է յերկրորդ և յերրորդ հերթի շրջանների համաաարած կոլեկտիվացումն ավարտելու ժամկետները: Արեւմտյան Սիբիրի, ԿՍՄ-ի (Կենտրոնական Սևահող Մարզ), Ղաղախստանի, Բաշկիրիայի, Արևելյան Սիբիրի, ՀԱՅՑ-ի (Հեռավոր Արեւիկ. Յերկիր) հացահատիկային շրջանները, Միջին Ասիայի, Ղաղախստանի, Սնդրկովկասի բամբակացան շրջանները, Ուկրայնայի և ԿՍՄ-ի ձախդեղացան շրջանները կոլեկտիվացումը հիմնականում պետք է ավարտեն 1932 թվին: Մյուս շրջաններում, ի թիվս վորոց նաե սպառող շրջաններում կոլեկտիվացումը պետք է ավարտվի 1932-33 թվին:

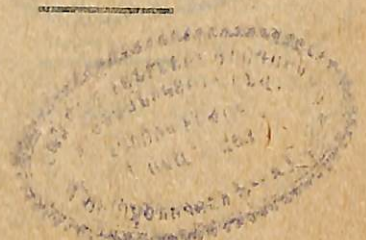
Ուրեմն պարզ է, վոր կոլտնտեսական շարժման հետագա ծաղկման դիսավոր մեթոդն այս շրջաններում ևս կոլեկտիվների տնտեսական-կադմակերպական տեղադրումն է:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

62

Համաշխարհային պատմական նշանակություն ունեցող հաղթանակ	3
Կոլտնտեսական շարժման հերթական խնդիրները .	7
Խմբակային գործավարձը վերպես կոլտնտեսական արտադրությունը կազմակերպելու հիմք	9
Առանց հաշվառման չկա կոլտնտեսություն	15
Աշխատանքի կազմակերպման գլխավոր ողակները .	17
Կոլտնտեսությունների յեկամտի բաշխումը	29
Կոլտնտեսությունների կապիտալ շինարարության հ. անբաժանելի փուլերի ոգտագործումը	36
Ապրանքայնության բարձրացման համար	38
Կադրեր՝ կոլտնտեսական շինարարությանը	41
Կանայք կոլտնտեսական արտադրություն կազմակերպողների առաջավոր շարքերում	44
Ցեղափակում	47

ԳԻՆԸ 30 ԿՈՊ. (1½ լ.)

690

Ա. ԴԱԼՈՎ

БОЕВАЯ ЗАДАЧА КОЛХОЗНОГО
СТРОИТЕЛЬСТВА

Госиздат ССР Армении
Эривань—1931